

„Kanadai Magyar Újság”
 egyesítve a
„KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL”
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, vezető magyar hetilapja amely mindenkor önzetlenül védi meg az idegenek akaratát magyarság érdekében és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az Okozásba és kifizetésre egy évre \$4.00. Székhely: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

„Canadian Hungarian News”
 Combined with the
„CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL”
 An Independent Weekly Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
 Editorial Offices and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$3.00 to Foreign Countries \$4.00

VOL. IX. EVFOLYAM 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA. 1932. FEBRUÁR 25 CSÜTÖRTÖK No. 8 SZAM

HUNGARIAN ARTISTS OF HANDICRAFTS
 A DELIGHTFUL ADDRESS, DELIVERED TO THE MANITOBA UNIVERSITY WOMEN'S CLUB by Mrs. WATSON KIRKCONNELL

If we were to attempt to characterize the age in which we live we should probably call it an age of machinery. All over the world, but especially upon the North American continent, we see the tendency towards mass production and the flooding of our stores with millions of cheap articles of standardized pattern. At Woolworth's or Kresge's, any household may obtain clothing and artistic ornaments for the home whose cost is negligible but whose artistic value is very dubious. We are in danger, under such circumstances, of losing the instinct of the human craftsman, the patient, affectionate interest of these handicraft workers, who in the homes of earlier centuries, labored long and lovingly over embroidery, weaving, lace-making, wood-carving and pottery and placed upon their product the imprint of personality.

the elements of design. As is natural in decorative arts which spring naturally from the peasant life of a country, we find these elements of design based primarily on the natural forms of life about them, such as flowers, leaves and branches, and even birds and occasionally human forms. The great majority of Hungarian designs are more or less conventionalized and elaborated flower and leaf forms. Of the more academic, geometrical designs which enter so much into our Anglo-Saxon manufacture, there is much smaller evidence. The Hungarian elements of design rise naturally out of peasant life itself. One should note, too, the variety involved. Every district, even every village, has its own traditions in decorative art, its own predilections for color and fabric and even within the scope of the village type each individual piece of work will vary in its own way according to the whim or humor of its creator. In this endless variety lies one of the perennial charms of folk art.

(TO BE CONTINUED!)

Megfagyott egy hős matróna

A saskatchewan Weyburn-tragikus körülmények között megfagyott egy 71 éves öregasszony, aki halálukkor férje számára akart orvosi segítséget szerezni. James Brown pionírtelepés ugyanis a várostól 15 mérföldnyire levő szegényes farm-otthonban halálkötélre mérte hitvese a szomszédos farm ment orvosát telefonálni. A 22 fős hidegben azonban elvesztette erejét és közvetlenül a szomszédos farm előtt erejét vesztve összerogyott s holtágyra fektetve. Mire rátaláltak már teljesen kővé meredt teste és a vihar teljesen betemette hóval. Időközben férje szintén kiszervezett s nem volt többé szükségük egyiküknek sem orvosra.

BOMBAMERÉNYLET MUSSOLINI ELLEN

A fasiszta Olaszország diktátora ellen újabb bombamerényletet követtek el legutóbbi vatikáni látogatása alkalmával. Miután a miniszterelnök már elhagyta a Vatikánt, az egyik szoborszoborok között egy hatalmas bombát találtak, mely éppen arra az időre volt beállítva amikor Mussolininek mellette kellett haladnia. Mint már jelentettük az olasz diktátor negyedórával előbb érkezett a pápai kihallgatásra s így még akkor is megszábadult volna a haláltól, ha a bomba a beállított időben felrobbant volna.

JELENTKEZNEK HÁBORUBA

Ottawai hír szerint az elbocsátás előtt álló 80 kanadai pilóta felajánlotta szolgálatát Dr. Tchuin ottawai kinal főkonzulkának. Ugyanis a kanadai kormány tervbe vette az összes repülőpostajáratok beszűntetését kivéve azokat a vonalakat, melyeken más közlekedési eszköz nem jár. A birodalmi kormány ezen takarékosági terve mintegy nyolcvan kiváló pilóta állását veszélyezteti, akik — mint azt a kinal főkonzulkának bejelentették — hajlandók négy, egyenként 18 repülőgépből álló osztágot átvenni és minden tudásukat a kinal hadsereg szolgálatába állítani. Dr. Tchuin kijelentette, hogy semminemű toborzásra nem kapott utasítást a kinal kormánytól és így felajánlott szolgálatukat nem fogadják el egyelőre.

„Száz itce bort!...”

MONTREALBAN IS MEGCSILLOGTATJA ÉNEKMŰVÉSZETÉT A CSODALATOS MAGYAR CSALOGÁNY — NYUGATKANADA MAGYAR NAGYASSZONYA KÉRTE FEL NÉPDALAINK NÉPSZERŰSÍTÉSÉRE ANDAY PIROSKÁT — MÁRCIUS ELSÉJÉN TORONTÓT HÖDITJA MEG A MAGYAR DAL

Megirtuk annakidején, hogy Anday Piroška, a csodálatos hangu magyar operaénekes február elején nagyszerű hangversenyt rendezett a winniepei Fort Garry Hotel hangversenytérképében. A hangverseny után Schebeck J. István konzul és neje, Bérczy Sarolta ötven terítékes teát rendeztek a nagyszállóda udvarozott aranyterképében, mely alkalommal a préli fővárosának zenei kiválóságait jelentek meg a magyar művészeti társulatára. Az angolul is nagyszerűen beszélő Anday Piroška ekkor látta csak hogy milyen óriási érdeklődéssel élvezte az angol közönség is a ráadásul előadott magyar népdalt, mely természetesen könynyekig meghatotta a hangversenyt megjelölő magyarokat.

A cédtudatos magyar kulturpropaganda egy újabb kimagasló eredményéről kell egyetemesen beszámolnunk, amikor a fentebb megemlíthetjük, hogy a montreali Ritz-Carlton szálloda nagy termében is visszhangja lesz, amikor a csodálatos hangu magyar csalogány alkán ismét felhangzanak a magyar nóták és Kanada legnagyobb városa fog tapsolni népünk zenei kincsének hallatára.

HOSSZAS HAJLSZA UTAN LELÖTTÉK AZ ŐRÜLT VADFOGÓT

Edmontontól északra 1.800 mérföldre, a Yukon tartományi Eagle folyó mentén, egy heti megfigyelt idegőlt hajsza után sikerült a Mounted Police kiküldött szakaszának ártalmatlanná tenni Albert Johnson őrült vadfogót. Amint már többször megírtuk, a North West Territories Aklavik közszeg közlekedés letelepedett vadfogó ugyszólván terrorizálta a környékbeli lakosokat, leginkább az indiánokat, akiknek elhelyezte a mult év decemberében már elviselhetetlen volt és éppen ezért a Mounted Policeok segítségét kérték, miután állanodon dezsámalta a csapadjukat. Mintegy két hónappal ezelőtt az elfogatására kiküldött két csendőr közül az egyiket lelőtté, majd néhány héttel később a házáig ostromló csendőrszaksz egy emberét lötte agyon és elmenekült. Ezután már mint gyilkost akarták mindenáron elfogni, épp ezért különlegesen erős csendőrszaksz, hatkutyaszánon és egy repülőkapitány bombákkal felszerelt repülőgépen indult a megháborodott elméjű vadfogó élve vagy halva való elkerítésére.

Az e hó tizedikén elindult expedíció azóta sok száz mérföldet rohanat a gyilkos után a pár óráig tartó napfényben, — aki igen járatosnak bizonyult az északi hó és erdő rengetegében. A szörnyű emberhajsza végre eredménnyel járt, ugyanis a mult hét szerdáján az 50 fokos hidegtől és a rengeteg gyaloglástól kimerült gyilkost az őt utolérő Mounted Police őrmester és annak legénye az állam nevében megadára szöktotta. A véréngző vadfogó azonban újra felvette a harcot, amelyben E. F. Hersey őrmester két lövéssel súlyosan megsebesítette, ő maga pedig a csendőrök valószínű golyózáporában halálát lelta. A térd, kar és borda lövést szenvedő csendőrt az azonnal helyszínen temert repülőgépen a legnagyobb sebességgel szállította az aklaviki kórházba. Az északi vadon történetében páratlanul álló gyilkos hajsza ezal véget ért.

„A TENGERSZEM TÜKRE” című regényünk befejeződve, ismét egy érdekes írás folytatolagos közzétételét kezdjük meg a „Kanadai Magyar Újság” legközelebbi számában. A regényünk tükré a régmúlt idők soha vissza nem térő kiskirályainak életéről festett hű képet, új regényünk.

„A LEVÉLSZEKRÉNY”

A világháború véres napjait eleveníti meg egy megrázó drámai történet keretében. Lázár István, a regény írója már az egyes fejezetek címét is úgy válogatta meg, hogy egyszerűen lehetetlen a regény olvasását abbahagyni annak, aki a sorsdöntő fordulatokban gazdag háborús leírás olvasásába bekezdett.

Lesz birodalmi pénz?

A jövő nyáron Ottawában megtartandó birodalmi konferencián többek között dönteni fognak afelett, hogy az egész angol világbirodalom területén új pénzegységet vezessenek-e be, ami a szakértők állítása szerint nagyban megkönnyítené a egyes társországok közötti kereskedelem lebonyolítását. E mellett Kanada szempontjából igen fontos volna, ha valami uton-módon sikerülne az új birodalmi pénzegységet létrehozni, úgy a kanadai és az Egyesült Államok-beli dollár közötti árfolyam-különbséget hihetőleg sikerülne kiküszöbölni.

43 MILLIÓVAL CSÖKKENTÉK AZ ÁLLAMHÁZTARTÁST

Mint Rhodes, a közelmúltban kinevezett pénzügyminiszter az ottawai parlament egyik legutóbbi ülésén kijelentette, a birodalom államháztartását pontosan 43.628.248 dollárral csökkentették. Az 1932-33-as költségvetést ez szerint 356 millióval állapították meg, miután egyes tételekben meglehetősen megtakarítások értek el. Jellemzőül megemlítjük, hogy még a parlament szászolt is felére vágta le, hogy ezáltal a takarékoskál programot a lehetőséghez képest keresztülvigyék.

LEVÁGTAK A MINISZTEREK FIZETÉSÉT

Lapunk más részén megemlékeztünk arról, hogy a birodalmi kormány 43 millió dollárral szászoltotta a jövő költségvetést. Ennek következtében természetesen a miniszterek fizetését is szászolták. Maga Bennett miniszterelnök, aki eddig 19.000 dollárt húzott egy esztendőben, ezután „csak” 17 ezer dollárt kap, az egyes szakminiszterek fizetését 14.000 dollárról pedig 12.000 dollárra szászolták le. Fergusson londoni főmegbízott az eddigi 12.000 dollár helyett ezental 10.000 dollárt fog huzni fizetés gyanánt, amiben természetesen a hivatalával járó minden egyéb költség is benne van.

NÉGYMILLIÓ KARACSONY-FÉNY VÁGNÁK ÉVENTE KANADÁBAN

A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a birodalom olvassuk, hogy Kanadában évente mintegy négy millió karácsonyfát vágnak a farmerek, legnagyobb részben Nova Scotiában és New Brunswickben. Az Egyesült államokba szállított fáért 1930 évben több mint 300.000 dollárt kaptak a kanadaiak.

ÚJ GABONANÖVÉNY

Németországban sok olyan terület van, ahol a buza nem terem, a rozs azonban jól fejlődik. Minthogy a rozsnak gyengébb minőségű lisztje van, mint a buzáé, a német növény nemesítők rozs és buza keresztezéséből egy új gabonánövénnyt állítottak elő. Ez a növény jól terem azokon a helyeken, ahol csak a rozs él meg, lisztje azonban csaknem olyan jó, mint a buza lisztje. A német gazdák nagy reményiséget fűznek az új gabona növényhez.

HAROM DIAKOT MEGSEBESÍTETT A ROBBANÁS

A torontói egyetem bányászati osztályán a mult hét folyamán rémes szerencsétlenség történt, melynek három súlyos és igen sok könnyebben sebesültje van. A laboratóriumban éppen a karból egy újabb előállítási módjával kísérleteztek, amikor a felhasznált benzín a magas nyomás alatt felrobbant és az egész szerkezetet tönkretette. Három kiváló előmeneteli diák, akiket a kísérletekkel megbízottak, roncsokká szaggatva maradt a robbanás színlében, míg a szomszédos teremben levők kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A robbanás az egész városnegyedben hallható volt, sőt sok helyütt még az ablakok is betörték. Bár az orvosok mindent elkövetnek a három diák megmentésére, attól tartanak, hogy az orvosi tudomány szempontjából annyira fontos fertőtlenítő szer, a karból ujjabbfajta előállítás könnyen a fiatal tudósok életébe kerülhet.

LEGUJABB HIREK

A DEPORTALAS ELLEN küzd minden rendelkezésre álló eszközzel az ontariói Port Colborne magyarsága, bárha a legközelebbi számban részesebben leírandó sajnálatos körülmények éppen ellenünk hangolták a közvéleményt. A magyarság összefogásának azonban hihetőleg mégis lesz valami eredménye s egyuttal elérjük majd azt is, hogy örökre elmeneküljenek azok akik magukat magyarnak kiadva fájunk boldogulása ellen törnek.

HALÁLRAEGETT DR. BENDE SZANISZLO GYÖRGY ferenczi szerzetes-plébános a New Jersey állambeli New Brunswick városban a mult pénteken éjjel, amikor eddig ismeretlen okból kigyulladt a katólikus parókia. Az aránylag fiatal és tehetséges Rozsnyó-i születésű plébános mult év szeptemberében érkezett Amerikába Budapestől, ahol a Szent Ferenc-rend házfőnöke volt.

ELUTASITOTTA A KOMMUNISTA agitátorok fellebbezését a torontói fellebbezési bíróság február 19-iki tárgyalásán. Tim Buck és a vezetés alatt álló Boychuk Bruce, Ewen Hill, Kohn és Popovics vádlottakat öt évi, Cacicot pedig két évi börtönrre ítélte a bíróság. A kommunista párt programját tudvalegőleg államellenesnek minősítették a hatóságok, különben miután céljaikat erőszak árán akarták keresztülvinni. Az elítéltek családtagjait közt szüneteltető jelszavakat jószták le, mielőtt megindult az agitátorokkal teit rendőrszótó a Don feyház felé.

UJULT ERŐVEL TÖRT KI A HÁBORUSKODAS Sanghai kikötőjében azóta, hogy a kinaik visszatartották Japánnak azon követelést, hogy 12 mérföldnyire vonja vissza csapatait. A japánok erre hihetőleg erővel támadtak a kétszeres túlerőben levő kinal csapatok ellen a lapzártakor még javában áll a harc. Ezáltal Japánban kiütött a kormányváltás és a katonai párt követeléseire új választásokat rendeltek el, melyek kimenetelétől soha függ a távol kelet sorsa.

ÖSSZFOGOTTA A TÉJTERMELOK Ontarióban és hadat izenne a nyereségre dolgozó tejcsarnokoknak, két teljesen független tejértékesítési szövetkezet alapításán fáradoznak. A „dairy-farmer”-ek terve az volna, hogy lehetőleg közvetlenül a fogyasztókhoz szállítsanak termékeiket, minél többet kaphassanak munkájukért.

LELÖVÉSSEL FENYEGETI a házhöz közeledő rendőroket egy Styal, albertai farmer, aki már napok óta izgalomban tartja vakmerőségével a vidéket. Mig az őrült Johnson egy csendőr meggyilkolása miatt joggal büdösöt üldözi elől, Harvey Thompson, a styal farmer egy 15 dollár értékű szerzőmunka miatt felelősségre vonástól retteg.

KETTEN KOROMMAGTEK British Columbia Revelstoke városában, amikor kigyulladt és teljesen elpusztult a helybeli szálloda. A pillanatok alatt lángborult három emeletes faépület. Mindkét áldozat a környék pionírja volt, akik nagyothallók lévén, nem szerethetnek idejében tudomást az őket környező halálveszeledelemlől.

SZÁZHATVAN ÉVI BÖRTÖNRRE ítélték, Leonard Merritt torontói 22 éves betörő Montrealban, ahol nem kevesebb, mint 16 revolveres rablást követett el. Tekintettel azonban fiatal korára, a szerencsétlen ember büntetésének idejét 30 évben állapították meg, úgyhogy legszebb férfikorát kénytelen lesz feyházban tölteni.

NEM VESZI MEG KANADA Labradoron azon részt, amely jelenleg az önálló New Foundland negröké. A hatalmas, de leginkább csupán halászi szempontból értékes északi terület vételárában Kanadának át kellett volna venni New-Foundland 87 millió dolláros adósságát, ezenkívül 13 milliót készpénzben kellett volna fizetnie, további 10 milliót pedig akkor, amikor a tulajdonjogot megszerzte.

KÉT ELSZÁNT BANDITA 16.000 dollárt rabolt el a winniepei parlament lépcsőjén egy küldöncöt, aki a tartományi bank felé tartott. Készpénzben csupán 3.900 dollárt emeltek el a banditák, miután a többi mint csekkel nem értékesíthették. Ugyanekkor kerekén 7.000 dollár volt a fejbőlött küldönc szőcsében, amit nem vettek észre a banditák. — Hamiltonban ezzel egyidejűleg két „hold-up” is volt, kisebb sikerrel.

LAKAT ALA HELYEZTEK a közelmúltban a montreali rendőrség kábitőzercsompesztet ellenőrző osztályának vezetőjét, Valade törzserőst, akire rábizonyult, hogy 5 lopta be a legtöbb ártalmas kábitőzercsompesztet Kanadába. A nyomozást nem is a montreali rendőrségre, hanem a Mounted Police detektívjeire bízta az ügyesség, sőt azóta már be is szüntették a montreali rendőrség ezen osztályát, melyet a csendőrség vesz át.

MEGHALT A LEGÖREGEBB INDIAN a Vancouver szigeti Nanoose öböl partján épült kunyhójában, ahol 105 évvel ezelőtt meglátta a népvilágot. — Ugyanaznap ünnepelte 109-ik évnapját Thomas Mason az ontariói Boskungban. A híres kertész hírbén álló öreg kanadai aszalt tengerész volt és nincs olyan ország a földkerekségen, melyet meg ne látogatott volna.

GEORGE WASHINGTON születésnapjának kéttáz éves évfordulóját ünnepelték a mult hétfőn soha nem látott pompával. Az egész világ előtt, mint az Egyesült Államok első alpké, „Haza Atyja” néven ismert kiváló katona és politikus emlékének kilenc hónapon át hódol az ország népe. Ugyan akkor az Ohaza magyarsága 21-én szintén országos ünnepség keretében emlékezett meg a kiváló férfiról, amikor az összes iskolákban emlékfákat állítottak.

GANDHI TITKARNOJE a mult pénteken már a Bombay meletti Arthur Road börtönben töltötte az éjszakát. Madeline Slade a hindu szabadságvezér titkárnéját, ki mestere elzárása óta helyette intézkedett, az angol hatóságok három hónapi börtönrre ítélték. Az ítélet annál is inkább érdekes, mert hiszen apja az angol-tengeri flotta egyik admirálsa volt a évekkel ezelőtt óriási feltűnést keltett az birodalomban, hogy Gandhi hívévé szászott. — FELMILLIÓ DOLLÁRRÁ PERLI A POOL a montreali kikötőbizottságot, miután 1928-29-ben állítólag 512.457 dollárral többet számítottak a pool által tárolt gabona raktározási és kezelési díja címén. Ugy a nyugatkanadai farmerek, mint jogászokörökben óriási érdeklődéssel kísérik a hatalmasnak ígérkező pert, melynek során a poolnak azt a vádját is feezgetni fogják, mely szerint állítólag 9 millió dollárral többre biztosították az elmúlt években a pool bázisját, mint amennyit az tényleg megért.